

Цитування на цю статтю:

Козіна ЖЛ, Чебану ОІ, Лісовський БП. Індивідуальні психофізіологічні фактори результативності в легкоатлетичному спринті у спортсменів високої кваліфікації з порушенням зору (на прикладі елітної спортсменки). Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 2018 Трав 24; 29: 16–32.

Відомості про автора:	Information about the author:
<i>Козіна Жаннета Леонідівна</i> – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди (Харків, Україна) e-mail: Zhanneta.kozina@gmail.com http://orcid.org/0000-0001-5588-4825	<i>Kozina Zhanneta Leonidivna</i> – Doctor of Science of Physical Education and Sport, Professor, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University (Kharkov, Ukraine)
<i>Чебану Олена Іванівна</i> – здобувач, Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди (Харків, Україна) e-mail: helen04011981@ukr.net	<i>Chebanu Olena Ivanivna</i> – post-graduate student, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University (Kharkov, Ukraine)
<i>Лісовський Богдан Петрович</i> – кандидат біологічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” (Івано-Франківськ, Україна) e-mail: lisovsky.bogdan@gmail.com https://orcid.org/0000-0003-0474-9572	<i>Lisovskyi Bohdan Petrovych</i> – Candidate of Science (Biology), Associate Professor (Ph. D.), Chair of Theory and Methods of Physical Training and Sports, Faculty of Physical Education and Sports, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (Ivano-Frankivsk, Ukraine)

УДК 379.835

doi: 10.15330/fcult.29.32-36

Антон Кудрявцев

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ У ДИТЯЧИХ ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРАХ

У даній статті розглянуто проблему організації відпочинку, оздоровлення та зайнятості дітей в дитячому таборі. Метою дослідження є вивчення специфіки організації оздоровчо-рекреаційної діяльності дітей у дитячому таборі. У процесі роботи використовувалися такі методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, спостереження, анкетування, узагальнення.

Висвітлена специфіка відпочинку та оздоровлення дітей в таборі, розглянута специфіка організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності вихованців в під час оздоровчої зміни.

Розглянута лікувально-оздоровча програма різних типів дитячих таборів та описана їхня діяльність взагалі.

Проведено анкетування в якому визначено ставлення дітей до рухової активності на початку оздоровчої зміни та по її завершенні. Згідно результатів було виявлено у більшості опитуваних низький рівень зацікавленості до рухової активності в наслідок недостатньої проінформованості та залучення до рухової активності.

Дана робота має цінність для соціальних структур, шкіл, позашкільних навчальних закладів, літніх таборів.

Ключові слова: *Рухова активність, табір, рекреація, організація.*

In this article the problem of organization of rest, health improvement and employment of children in the children's camp is considered. The purpose of the study is to study the specifics of the organization of recreational and recreational activities of children in the children's camp.

To realize the purpose of work, the following methods were used: analysis of scientific and methodological literature, pedagogical observations, questioning of children of the summer health camp of the KP SOK "Signal" with. Alexandria, Rivne region The duration of the health improvement is 21 days. All activities of the camp took place in accordance with the established requirements and regime of the day.

However, in addition to disciplinary measures, educators conducted conversations with children and a mobile game, walks through the territory of the camp. There were also such circles of interest as: drawing circle, quilting, table tennis, volleyball, football and fitness.

In the questionnaire "My Life at Home" and "My Life in the Camp", 80 children aged 12–17 participated. Pedagogical observations were carried out according to the algorithm, which allowed to establish the specifics of the organization of children's activities during the change. A total of 12 observations were conducted during 21 days.

According to the results, the majority of respondents showed a low level of interest in motor activity due to lack of awareness and involvement in motor activity.

Different types of children's camps focus on motor activity and recreational and recreational work, which allows for a short period of time to change the behavior of children in the context of a healthy lifestyle. At the same time, it has been established that the family still does not pay attention to the need to establish the principles of a healthy lifestyle in children's daily activities.

This work has value for social structures, schools, out-of-school educational institutions, summer camps.

Key words: Recreational and motor activity, summer camps, organization of rest, peculiarities of organization of activity.

Постановка проблеми й аналіз результатів останніх досліджень. Проблема організації відпочинку, оздоровлення та зайнятості дітей та підлітків у канікулярний період завжди була і залишається в центрі уваги не тільки керівників загальноосвітніх установ, але й установ додаткової освіти дітей, співробітників регіональних та муніципальних органів влади, соціального захисту населення, центрів зайнятості та управління освітою. Необхідність вивчати дитячий оздоровчий табір, обумовлена великою значимістю даних установ.

Мета дослідження – вивчення специфіки організації діяльності дітей у дитячому таборі.

Методи дослідження. Для реалізації мети роботи були використані такі методи: аналіз науково-методичної літератури, педагогічні спостереження, анкетування дітей літнього оздоровчого табору КП СОК "Сигнал" с. Олександрія, Рівненської обл. Тривалість оздоровчої зміни 21 день. Вся діяльність табору відбувалася у відповідності до встановлених вимог і режиму дня.

Проте крім режимних заходів вихователі проводили з дітьми бесіди та рухливі гри, здійснювали прогулянки за територію табору. Також діяли такі гуртки за інтересами як: гурток малювання, квілінгу, настільного тенісу, волейболу, футболу та фітнесу.

В анкетуванні на тему "Мое життя вдома" та "Мое життя в таборі" прийняло участь 80 дітей віком 12–17 років. Педагогічні спостереження здійснювали за алгоритмом, який дозволяв встановити специфіку організації діяльності дітей протягом зміни. Всього проведено 12 спостережень протягом 21 дня.

Результати і дискусія. Дитячий оздоровчий табір є позашкільним закладом для дітей у віці від 7 до 17 років, який здійснює організацію відпочинку дітей та забезпечує їх оздоровлення.

Для того щоб визначити особливості організації діяльності дитячого оздоровчого табору, необхідно зрозуміти, що являють собою типи дитячих таборів. В даний час існує безліч типів дитячих таборів. Серед них:

- Санаторні табори. В програму цього типу табору включають оздоровчі вправи, спортивні ігри, купання, загартовування і т.д. Не плануються розважальні заходи, основну увагу педагогів направлено на утвердження здорового способу життя дітей.
- Профільні табори. Тут влаштовуються культурно-масові, тематичні заходи, дискотеки. Працюють різні секції та гуртки. Основна роль у такому таборі відводиться організатору дозвілля, керівникам гуртків та секцій.

- Заміські центри. У цих таборах допомагають вирішити психологічні проблеми дитини, створено атмосферу безпеки, передбачений пошук способів вирішення виявлених проблем. Створюються мікрогрупи, організовуються заспокійливі прогулянки.
- Табори з денним перебуванням дітей. Ці табори організовуються з метою розвитку, оздоровлення та відпочинку дітей за місцем проживання, зазвичай створюються на базі шкіл.

Крім традиційних напрямків з'явилися і нові тенденції в організації літнього відпочинку дітей, які найбільш яскраво виявилися сьогодні у створенні регіональних соціально-педагогічних програм: підтримка обдарованих дітей та підлітків; організація активного відпочинку дітей з девіантною поведінкою; патріотичне виховання. Також організовуються сімейні табори, плавучі табори, табори інспекторів дорожнього руху, хореографів, табори дитячих громадських організацій (скаутів, козачат); літні майстер-школи, профілактичні літні табори і зміни, історичні табори, табори народних ремесел, фольклору, дитячі майданчики, літні центри дитячих громадських організацій. В даний час так само отримала розвиток форма табору при установах соціального обслуговування. Це табори з денним перебуванням дітей та підлітків, профільні табори, табори з цілодобовим перебуванням дітей, які базуються при центрах соціального обслуговування населення, центрах допомоги сім'ї та дітям, різних реабілітаційних центрах, метою діяльності, яких є не тільки організація відпочинку дітей, а й їх соціальний захист і реабілітація.

Цілями організації оздоровчо-рекреаційної діяльності з дітьми в конкретному макрорайоні залежно від умов (кадрових, наявності матеріальної бази, мережі освітніх установ) і типу таборів можуть бути:

- Соціально-педагогічний захист дітей;
- Запобігання міжособистісних конфліктів, формування єдності колективу;
- Збільшення ступеня самостійності дітей;
- Здатність контролювати власне життя та більш ефективно вирішувати виникаючі проблеми;
- Створення умов в яких діти матимуть змогу максимально проявити себе;
- Адаптація або реадaptaція дітей у суспільстві;
- Компенсація дефіциту спілкування в школі, сім'ї;
- Додаткова освіта, що отримується у відповідності з їх життєвими планами.

Отже можна відзначити, що цілі організації оздоровчо-рекреаційної діяльності в таборі дуже різноманітні. Базовими установами для організації оздоровчо-рекреаційної роботи табору за місцем проживання традиційно є школи та установи додаткової освіти дітей, включаючи підліткові клуби за місцем проживання, центри, будинки і палаци дитячої та юнацької творчості, станції юних туристів, техніків, спортивні дитячо-юнацькі школи та ін. Значний спектр оздоровчо-рекреаційної діяльності за місцем проживання в даний час можуть взяти на себе інші установи: соціальної реабілітації, педагогічні служби мікрорайону; центри соціально-психологічної допомоги дітям, сім'ї та молоді; соціально-реабілітаційні центри для підлітків та молоді; центри соціального обслуговування, соціальні притулки для дітей і підлітків та ін. [12].

Основні види послуг, що надаються дітям у закладах відпочинку та оздоровлення: послуги що забезпечують нормальні умови життєдіяльності дітей; медичні послуги, що забезпечують своєчасне надання медичної допомоги, профілактика захворювань та формування здорового способу життя; педагогічні послуги спрямовані на розвиток знань умінь та навичок, розкриття потенціалу дитини; психологічні послуги спрямовані на покращення психологічного стану дітей, та їх соціалізацію; правові

послуги, спрямовані на надання дітям та їх батькам правової допомоги; послуги з надання культурно-оздоровчої діяльності, що забезпечують розвиток дітей та проведення дозвілля; послуги у сфері фізичної культури, спрямовані на фізичний розвиток та мотивацію до рухової активності.

Таким чином, можна відзначити що на даний час існує досить багато типів дитячих таборів, що працюють за напрямом оздоровчо-рекреаційної активності дітей. Також слід відмітити установи соціальної сфери, діяльність яких спрямована на реалізацію соціального захисту населення.

В результаті першого анкетування було встановлено, що режиму дня вдома дотрмується тільки 5% дітей, час від часу – 25%, а 70% його не виконують взагалі. Систематичну рухову активність (ранкова гімнастика, рухливі та спортивні ігри, прогулянки, плавання тощо.) здійснюєж 10% дітей, час від часу – 50%, дуже рідко – 40%. Також в результаті анкетування виявлено, що тільки 30% дітей мали бесіди з батьками на предмет здорового способу життя, який передбачає щоденну рухову активність, а 70% такого спілкування з батьками не мали.

По завершенню оздоровчої зміни було проведено друге анкетування в якому взяли участь ті самі опитувані. Встановлено, що в 65% дітей були труднощі щодо виконання режиму дня в таборі, а 40% доволі швидко призвичаїлися до встановленого режиму. Протягом зміни тільки 50% дітей брали участь в спортивних змаганнях та гуртках. 70% відпочиваючих зазначили, що протягом зміни було проведено достатньо спортивних заходів, 5% бажало більше, а 25% виявили байдужість дл цього виду активної діяльності. Згідно отриманих результатів можна зробити висновки, що більшість дітей мало проінформовані щодо користі рухової активності, та здорового способу житя, що призводить до нехтування значною кількістю дітей режимом дня взагалі і належним рівнем рухової активності зокрема.

Перебування дітей в літньому оздоровчому таборі, проведення відповідних бесід та залучення їх до різних видів рухової активності дає позитивні результommenня користі режиму дня та рухової активності.

Висновок.

Різні типи дитячих таборів акцентують увагу на руховій активності та проводять рекреаційно-оздоровчо роботу, що дозволяє в короткий проміжок часу змінити стиль поведінки дітей в контексті ведення здорового способу життя. Водночас встановлено, що сім'я ще мало звертає увагу на необхідність утвердження в щоденній діяльності дітей засад здорового способу життя.

1. Алексеева ЛС, Міняйло ВЮ. Соціальний патронат родини в системі соціального обслуговування: Науково-методичний посібник. Москва: Державний НДІ родини і виховання; 2000. 160 с.
2. Вайндорф-Сисоева МЄ. Основи вожатської майстерності: Навчально-методичний посібник. Москва: ЦГЛ; 2005. 160 с.
3. Сисоева МЭ, редактор. В допомогу організатору дитячого оздоровчого табору. Москва: Московське міське педагогічне товариство; 2000. 120 с.
4. Грігоренко ЮМ. Щоденник вожатого: Практичний посібник. Москва: Педагогічне товариство Росії; 2004. 80 с.
5. Грігоренко ЮМ, Кострецова УЮ. Кипарис: Навчальний посібник з організації дитячого дозвілля в таборі і школі. Москва: Педагогічне товариство Росії; 2002. 238 с.
6. Куц ІВ, редактор. Додаткова освіта в літньому таборі: Авторські програми, заняття гуртків. Волгоград: Учителю; 2007. 166 с.
7. Коваль МБ. Ключ до успіху: Посібник для працівників установ літнього відпочинку та оздоровлення дітей. Москва: НДІ сім'ї; 1998. 136 с.
8. Козлова ЮВ, Ярошенко ВВ. Туристичний клуб школярів: Посібник для керівника. Москва: ТЦ Сфера, 2004. 224 с.

9. Малафій ЛМ, Зімнухова АВ, Васенева ЛП. Організація діяльності оздоровчого табору з денним перебуванням дітей та підлітків на базі установ соціального обслуговування сім'ї та дітей. Журнал "Безпритульний". 2007. (3).
10. Машокова ГВ. Нормативно-методичні матеріали з питань організації відпочинку, оздоровлення та зайнятості дітей. Вологд; 2006 47 с.
11. Дік НФ. Організація літнього відпочинку та зайнятості дітей. Ростов на Доне: Фенікс; 2006. 352 с.
12. Організація дитячого відпочинку: Нормативні правові документи. Москва: ТЦ Сфера; 2004. 80 с.
13. Бондаря ВІ, редактор. Організація літнього відпочинку дітей з урахуванням стану їх здоров'я на базі міських освітніх установ (Методичні рекомендації). Москва; 1997. 149 с.
14. Павленок ПД, редактор. Основи соціальної роботи: Підручник. Москва: ИНФРА; 2000. 368 с.

Reference:

1. Alekseeva LS, Miniailo VIu. Social patronage of the family in the system of social services: Scientific and methodical manual. Moscow: Derzhavnyi NDI rodyny i vykhovannia; 2000. 160 p.
2. Vaindorf-Sysoieva MІe. Fundamentals of Leading Skills: Educational Manual. Moscow: TsHL; 2005. 160 p.
3. Sysoeva MЭ, editor. To help the organizer of children's health camp. Moscow: Moskovske miske pedahohichne tovarystvo; 2000. 120 p.
4. Hrihorenko YuM. Diary of a Guardian: A Practical Guide. Moscow: Pedahohichne tovarystvo Rosii; 2004. 80 p.
5. Hrihorenko YuM, Kostretsova UIu. Cypress: A manual for organizing children's leisure time at the camp and school. Moscow: Pedahohichne tovarystvo Rosii; 2002. 238 p.
6. Kuts IV, editor. Additional education in the summer camp: Author programs, classes classes. Volgograd: Uchyteliu; 2007. 166 p.
7. Koval MB. The Key to Success: A Guide for Summer Accommodation and Recreation Centers. Moscow: NDI simi; 1998. 136 p.
8. Kozlova YuV, Yaroshenko VV. Travel Club for Schoolchildren: A Guide for a Leader. Moscow: TTs Sfera, 2004. 224 p.
9. Malafii LM, Zimnukhova AV, Vaseneva LP. Organization of the activity of the health camp for the day-care of children and adolescents on the basis of social service facilities for families and children. Zhurnal "Bezprytulnyi". 2007. (3).
10. Mashokova HV. Regulatory and methodological materials on the organization of recreation, improvement and employment of children. Vologda; 2006 47 p.
11. Dik NF. Organization of summer rest and employment of children. Rostov on the Don: Feniks; 2006. 352 p.
12. Organization of children's rest: Statutory legal documents. Moscow: TTs Sfera; 2004. 80 p.
13. Bondaria VI, editor. Organization of summer rest of children taking into account their state of health on the basis of city educational institutions (Methodical recommendations). Moscow; 1997. 149 p.
14. Pavlenok PD, editor. Basics of Social Work: Textbook. Moscow: YNFRA; 2000. 368 p.

Цитування на цю статтю:

Кудрявцев АІ. Особливості організації оздоровчо-рекреаційної діяльності дітей у дитячих оздоровчих таборах. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 2018 Трав 24; 29: 32–36.

Відомості про автора:

Кудрявцев Антон Ігорович – старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
e-mail: a.i.kudriavtsev@nuwm.edu.ua

Information about the author:

Kudriavtsev Anton Ihorovych – Lecturer in the Department of Human Health and Physical Rehabilitation National University of Water and Environmental Engineering (Rivne, Ukraine)